

BESLUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN HAMME IN ZITTING VAN 14/07/2025

Referentienummer agendapunt: CBS/2025/1899

Archief en genealogische opzoekingen - vaststellen van de voorwaarden voor raadpleging van de registers van de burgerlijke stand, de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister en het verkrijgen van informatie uit deze registers voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden

TOELICHTING:

Aan het college van burgemeester en schepenen wordt gevraagd om de regels inzake de raadpleging van de akten van de burgerlijke stand en de zorg voor het gemeentearchief vast te leggen. Ook de raadpleging van de akten van de burgerlijke stand voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden vallen onder deze verantwoordelijkheid.

JURIDISCHE CONTEXT:

- Artikel 126 van de Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988.
- Artikel 56 §1 en §5 van het Decreet over het Lokaal Bestuur van 22 december 2017.
- Artikel 8 van de Wet houdende diverse bepalingen inzake de modernisering van de burgerlijke stand van 13 september 2023 (Reparatiewet) dat artikel 29 van het Oud Burgerlijk Wetboek, vervangen bij de Wet van 18 juni 2018 en gewijzigd bij de Wet van 21 december 2018, wijzigt.
- Koninklijk Besluit van 5 januari 2014 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit het bevolkingsregister en uit het vreemdelingenregister (Belgisch Staatsblad, 17 januari 2014).
- Koninklijk Besluit van 17 maart 2021 over genealogische opzoekingen in de akten van de Burgerlijke Stand en tot verlening van de toegang tot de DABS aan het Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën (Belgisch Staatsblad, 31 maart 2021).
- Koninklijk Besluit van 11 november 2024 tot vaststelling van een limitatieve lijst van gerechtvaardigde belangen bedoeld in artikel 29, §1/1, eerste lid, 3° en 4°, van het oud Burgerlijk Wetboek alsook de wijze waarop deze gerechtvaardigde belangen kunnen worden bewezen.
- Omzendbrief van 24 augustus 2020 tot wijziging van de Omzendbrief van 19 maart 2019 over de modernisering en informatisering van de burgerlijke stand.
- Archief- en bezoekersreglement van het Lokaal Bestuur Hamme.
- Gemeenteraadsbesluit van 18 mei 2022 met betrekking tot de belasting op de afgifte van administratieve stukken en het afsluiten van huwelijken - aanpassing in kader van archiefreglement.

- De besluiten van de raad voor maatschappelijk welzijn van 18 mei 2022 met betrekking tot het archiefreglement en de tariefbepaling inzake afgifte van administratieve stukken.

FEITEN, CONTEXT EN ARGUMENTERING:

- Het college van burgemeester en schepenen is verantwoordelijk voor het vastleggen van de nadere regels inzake de raadpleging van de akten van de burgerlijke stand en de zorg voor het gemeentearchief.
- De raadpleging van de akten van de burgerlijke stand voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden vallen onder deze verantwoordelijkheid.

BESLUIT:

Artikel 1 - Locatie van het archief

Het archief van de gemeente Hamme en meer specifiek de registers van de burgerlijke stand en de bevolkingsregisters bevinden zich in het administratief centrum Hamme, of de daartoe aangewezen plaats.

Art. 2 - Bevoegd personeel

Enkel bevoegd personeel heeft toegang tot de registers. Onder bevoegd personeel wordt begrepen:

- Personeelsleden van Team Burgerzaken
- (Intergemeentelijke) archivaris

Art. 3 - Toegang tot het archief

Derden hebben geen toegang tot de archiefruimte, maar kunnen het archief wel onder bepaalde voorwaarden raadplegen. De procedure voor raadpleging van het archief is vastgelegd in het archief- en bezoekersreglement van de gemeente Hamme.

Art. 4 - Bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister

Om informatie betreffende derden uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister te bekomen, geldt een aparte regeling opgesteld aan de hand van het KB van 5 januari 2014 over het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

Raadpleging van de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten

Bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten, kunnen vrij worden geraadpleegd indien dit gebeurt in het kader van genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden.

- Voor raadpleging van deze registers dient steeds een afspraak gemaakt te worden via het Team Burgerzaken: in onderling overleg wordt een datum en tijdstip afgesproken waarop de gevraagde registers kunnen geraadpleegd worden.
- Het Team haalt de stukken uit het archief en legt deze apart in een daartoe voorziene raadpleegruimte.
- De aanvrager kan de registers op het afgesproken tijdstip raadplegen in de raadpleegruimte.
- Na raadpleging plaatst het Team de stukken terug op de juiste plaats in de archiefruimte.

Uittreksels of getuigschriften uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten

Uittreksels of getuigschriften die gevraagd worden voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die meer dan 120 jaar geleden werden afgesloten, kunnen vrij worden afgeleverd aan de aanvrager. De afstamming in opgaande lijn kan indien gevraagd, vermeld worden.

Uittreksels of getuigschriften uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten

Bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten zijn niet vrij raadpleegbaar. Wel kan er een uittreksel of getuigschrift uit deze registers aangevraagd worden voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden, op voorwaarde dat er schriftelijke toestemming is van één van volgende personen (in onderstaande rangorde):

- De betrokkene zelf, op voorwaarde dat deze nog in leven is en gezond van geest. Voor een minderjarige dienen de ouders of diens voogd toestemming te verlenen.
- Indien de betrokkene overleden is of niet meer gezond van geest is, dient de langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner de toestemming te geven.
- Indien de echtgenoot of wettelijk samenwonende partner niet in staat is zijn/haar wil te uiten, dient ten minste één van de kinderen toestemming te verlenen.
- Bij gebrek aan afstammelingen in de eerste graad, kan de toestemming gegeven worden door het college van burgemeester en schepenen.

Deze toestemming (die duidelijk melding dient te maken van de doeleinden waarvoor het uittreksel of getuigschrift wordt aangevraagd) dient door de aanvrager zelf te worden voorgelegd. Deze toestemming kan eveneens de machtiging inhouden om ook de afstamming in opgaande lijn te vermelden op het gevraagde uittreksel of getuigschrift.

Indien het voor de aanvrager onmogelijk is om deze toestemming te bekomen, is het mogelijk om bij de aanvraag een gefrankeerde brief te voegen gericht aan de persoon die toestemming dient te geven voor het bekomen van het uittreksel of getuigschrift. Deze brief wordt vervolgens door de gemeente doorgestuurd naar de bestemming die al dan niet ingaat op het verzoek van de aanvrager. Ter bescherming van de privacy van de betrokken persoon, zijn/haar langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner en zijn/haar afstammelingen, mag diens adres namelijk in geen geval door de gemeente rechtstreeks worden meegedeeld aan de aanvrager.

Voor het bekomen van uittreksels of getuigschriften uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten, dient de aanvrager een verzoekschrift in te dienen die tevens de verbintenis bevat dat de verkregen persoonsgegevens enkel gebruikt zullen worden voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden, alsook de vermelding van de publicaties waarvoor deze gegevens eventueel zullen worden aangewend. Voordat de gevraagde uittreksels of getuigschriften worden uitgereikt, kan het college van burgemeester en schepenen aan de aanvrager alle bijkomende inlichtingen vragen die vereist zijn om de gegrondheid van de aanvraag te beoordelen.

Aanvraagformulieren voor het raadplegen en/of het bekomen van uittreksels of getuigschriften uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die meer

dan 120 jaar geleden werden afgesloten en aanvraagformulieren voor het bekomen van uittreksels of getuigschriften uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten, kunnen bekomen worden via de website en fysiek bij het Team Burgerschap en dienen ingevuld terugbezorgd te worden:

- E-mail: burgerzaken@hamme.be
- Team Burgerzaken, Marktplein 1 9220 Hamme

Personenlijsten uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister

Het college van burgemeester en schepenen kan personenlijsten verstrekken aan onderzoekers in het kader van een duidelijk historisch of ander wetenschappelijk belang. Indien dit wordt gevraagd, mogen de verstrekte personenlijsten ook de afstamming in opgaande lijn vermelden.

Deze personenlijsten dienen schriftelijk te worden aangevraagd aan het college van burgemeester en schepenen met de uitdrukkelijke vermelding van het gebruik waarvoor ze worden gevraagd.

Indien de aanvraag betrekking heeft op de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten, dient deze aanvraag tevens de verbintenis te bevatten dat de verkregen personengegevens door de aanvrager enkel zullen worden gebruikt voor historische of wetenschappelijke doeleinden, alsook de vermelding van de publicaties waarvoor deze gegevens eventueel zullen worden aangewend. Voordat de gevraagde personenlijsten worden verstrekt, kan het college aan de aanvrager alle bijkomende inlichtingen vragen die vereist zijn om de gegrondheid van de aanvraag te beoordelen.

Art. 5 - De registers van de burgerlijke stand

Om informatie betreffende derden uit de registers van de burgerlijke stand te bekomen, geldt een aparte regeling opgesteld aan de hand van het KB van 17 maart 2021 over genealogische opzoekingen in de akten van de burgerlijke stand en de Wet houdende diverse bepalingen inzake de modernisering van de burgerlijke stand van 13 september 2023 (Reparatiewet).

Raadpleging van de openbare registers van de burgerlijke stand

Volgende akten van de burgerlijke stand zijn openbaar en vrij raadpleegbaar:

- Overlijdensakten opgemaakt ná 31 maart 2019 of overlijdensakten (opgemaakt vóór 31 maart 2019) van meer dan 75 jaar oud
- Huwelijksakten van meer dan 75 jaar oud
- Geboorteakten van meer dan 100 jaar oud

De oude papieren registers van de burgerlijke stand (dubbels door de griffies van de rechtbanken van eerste aanleg) zijn gedigitaliseerd en gratis raadpleegbaar via de website van het Rijksarchief en op de computers in de leeszaal van het Rijksarchief. Bij voorkeur worden deze akten via deze weg geraadpleegd. Zo kunnen de oude papieren registers gevrijwaard worden van fysieke raadpleging en kan een permanente bewaring in de best mogelijke omstandigheden gegarandeerd worden. Van de openbare registers die nog niet digitaal beschikbaar zijn via de website van het Rijksarchief, kunnen er wel steeds afschriften via de gemeente bekomen worden.

Indien een burger niet de mogelijkheid heeft om deze registers van thuis uit digitaal te raadplegen of via de computers in de leeszaal van het Rijksarchief, dan kan hij/zij zich wenden tot de bibliotheek van de gemeente en zo via een computer de akten raadplegen.

De gemeente kan op vraag van een burger ook een afschrift van een openbare akte afleveren. In functie van genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden

draagt dit afschrift volgend opschrift: 'Afgeleverd voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden.'

Afschriften en uittreksels uit de niet-openbare registers van de burgerlijke stand

Volgende akten van de burgerlijke stand zijn niet openbaar en niet vrij raadpleegbaar:

- Overlijdensakten van minder dan 75 jaar oud (uitgezonderd de overlijdensakten opgemaakt ná 31 maart 2019)
- Huwelijksakten van minder dan 75 jaar oud
- Geboorteakten van minder dan 100 jaar oud

Het verkrijgen van afschriften en uittreksels van niet-openbare akten van de burgerlijke stand is beperkt tot de persoon van wie de akte de staat van de persoon vaststelt of wijzigt (de betrokkene) en diens wettelijke vertegenwoordiger.

Echtgenoot/echtgenote, wettelijk samenwonende, bloedverwanten in opgaande of nederdalende lijn (beperkt tot de eerste graad), en erfgenamen kunnen enkel een afschrift of uittreksel van een niet-openbare akte bekomen mits aanduiden van een gerechtvaardigd belang (uit de limitatieve lijst van 10 mogelijkheden uit het KB van 11 november 2024) en het voorleggen van een bewijsstuk daarvoor (bijvoorbeeld: kopie verzoek voorlegging akte, kopie kennisgeving van vermoeden erfgenaam te zijn van de betrokkene, ...).

Voor akten waarin de geslachtsveranderingen wijzigde geldt een verdere beperking tot enkel de erfgenamen mits bewijs van een gerechtvaardigd belang.

De raadpleging van niet-openbare akten van de burgerlijke stand gebeurt enkel door middel van het afleveren van afschriften en uittreksels door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar de akte werd opgemaakt. Om een afschrift of uittreksel van een niet-openbare akte voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden te bekomen, dient de aanvrager steeds een aanvraag in bij de gemeente met volgende gegevens en bewijsstukken:

1. Identificatiegegevens van de aanvrager + kopie identiteitskaart
2. Opsomming van de gevraagde akte(n) (naam en voornaam, soort akte en datering)
3. Het gerechtvaardigd belang (aan te duiden uit de limitatieve lijst) + bijhorend bewijsstuk
4. Bewijs van hoedanigheid ten opzichte van de persoon van wie de akte de staat vaststelt (indien van toepassing)

Deze gegevens worden gelogd en 10 jaar bewaard.

De afschriften en uittreksels kunnen zowel uit DABS (Databank voor Akten van de Burgerlijke Stand) als uit de oude papieren registers worden afgeleverd. In functie van genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden draagt dit afschrift of uittreksel volgend opschrift: 'Afgeleverd voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden.'

Aanvraagformulieren voor het raadplegen van de openbare registers van de burgerzaken en aanvraagformulieren voor afschriften en uittreksels uit de niet-openbare registers van de burgerlijke stand kunnen bekomen worden via de website en/of fysiek bij het Team Burgerschap en dienen ingevuld terug bezorgd te worden:

- E-mail: burgerzaken@hamme.be
- Team Burgerzaken, Marktplein 1 9220 Hamme

Art. 6 - Momenten van raadpleging

Raadpleging van de registers is enkel mogelijk na afspraak. De aanvrager bezorgt minimum 4 werkdagen voor de afspraak een lijst met de te raadplegen registers. De

raadpleging vindt plaats onder toezicht in een door het personeel aangewezen lokaal. Na het ondertekenen van een onderzoeksverklaring mag de aanvrager het register fotograferen en filmen (zonder flits). Indien de staat van het register dit echter niet toestaat, kan dit verboden worden.

Art. 7 - Belasting voor opzoeken door de gemeentelijke medewerkers

Uittreksels of getuigschriften uit de bevolkingsregisters en afschriften of uittreksels van de akten uit de registers van de burgerlijke stand worden doorgaans kosteloos afgeleverd. Wel kan er, indien de opzoeken door een medewerker van de gemeente verricht worden, een belasting gevestigd worden voor het opzoeken en afleveren van genealogische inlichtingen. Deze retributie werd vastgelegd in het reglement 'Belasting op de afgifte van administratieve stukken en het afsluiten van huwelijken'.

Art. 8 - Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking 5 dagen na de bekendmaking hiervan.